

Referat Overvåkingsgruppemøte 11. Juni 2014 (utkast)

Deltakere:

Navn	Institusjon
Camilla F. Pettersen	Miljødirektoratet
Sylvia Frantzen	NIFES
Anne Kristine Frie	Havforskningsinstituttet,
Eldbjørg Sofie Heimstad	NILU
Anders Jelmert	Havforskningsinstituttet,
Nina Mari Jørgensen	NP
Gro I. van der Meeren	Havforskningsinstituttet,
Modulf Overvik	Fiskeridirektoratet
Anne Britt Storeng	Miljødirektoratet
Mette Strand	Havforskningsinstituttet,
Terje Thorsnes	NGU

Sak 10 Godkjenning av referat –

Akronymer vil bli skrevet ut fullstendig, ellers er referatet godkjent.

Sak 11 Informasjon fra sekretariatet og Miljøstatus –

- Sekretariatets sammensetning: Per Arneberg er tilbake som sekretariatsleder i august 2014, foreløpig på deltid.
- Ingunn Sel vik ga en kort informasjon om oppbygging, hensikt og funksjoner i Miljøstatus sin Havindikator katalog. Katalogen ble positivt mottatt av møtet.
- Rapportstatus for OVG: Årsaktivitet og status for økosystemet Barentshavet er rapportert, publisert og kvittert for av Styringsgruppa. Evaluering av indikatorer for Norskehavet og Barentshavet er publisert i serien Rapport fra Havforskningen 5/14.

Sak 12 Informasjon om BarentsWatchportalen –

Faglig forum for forvaltningsplanarbeidet (Faglig forum) har i sitt mandat fått i oppdrag å «utvikle et arealverktøy for fremstilling og sammenstilling av kartbaserte data for oppdatering av forvaltningsplanene og formidling av disse, i nært samarbeid mellom Faglig forum og BarentsWatch, og som skal gjøres tilgjengelig gjennom BarentsWatch». Det jobbes nå med å få på plass en prosjektorganisering.

Sak 13 Status indikatorrapportering for forvaltningsplanområdene:

Nordsjøen og Skagerrak,

Samlet oversikt over indikatorer ble gitt i tabellene i møtedokumentene: a) Klare til utsjekk; b) I siste fase før de kan sendes ut, c) under utarbeidelse men vil ikke bli klar før sommeren, d) Ingen data å melde foreløpig, så de blir liggende inaktive i år. Miljødirektoratet, ved

Camilla F. Pettersen og Havforskningsinstituttet har kommet god i gang og arbeidet med å komplettere de aktuelle indikatorene for nordsjøene vil bli fortsatt.

Forslag: Første gang en indikator innkalles fra en institusjon må det gå et offisielt brev fra Overvåkingsgruppas sekretariat til pågjeldende institusjon og ikke bare direkte til den enkelte forfatter.

Det var også enighet om at Sekretariatet hvert år sender ut et formelt forvarsel til alle relevante institusjoner som har indikatoroppdateringen å levere, hvilke indikatorer som skal oppdateres, når det skal skje og hvem som skal koordinere leveransene mellom ekspert/databaser, Miljøstatus og tilslutt Sekretariatet som sender til endelig utsjekk.

Sak 14 Publisering av Statusrapport for Barentshavet 2014.

Proessen omkring utarbeidelsen av statusrapporten for Barentshavet har ikke vært optimal. En del av grunnen til dette er at prosessen stod stille for lenge i forbindelse med lederskiftet i sekretariatet. Overtakelsen av rapportarbeidet var vanskelig fordi det var lite nedskrevet om hvilken prosess og hvilken ansvarsfordeling det i utgangspunktet var lagt opp til. Forskjellige forventninger til omfang og innhold av rapporten hos forskjellige institusjoner har også skapt litt støy i prosessen. Med utvidet tidsfrist fikk vi imidlertid en omforent rapport som også er akseptert uten kommentarer fra Styringsgruppa.

Det var noe utilfredshet med presentasjonen i media etter rapportslipp hvor det ikke kom godt nok frem at rapporten er skrevet av overvåkingsgruppa og ikke bare av Havforskningsinstituttet. Tidligere har man sirkulert utkast til pressemelding mellom institusjonene i forbindelse med publisering av statusrapporter, som så hver enkelt institusjon selv formet i henhold til ønsket detaljnivå. Ved en glipp i Sekretariatet ble det bare Miljødirektoratet som etter henvendelse til sekretariatet fikk tilgang på dette pressemeldingsutkastet.

Ved kommende utgivelser må dette foregå etter prosedyre som sikrer at alle deltakende institutter i OVG får anledning til å lese og redigere pressemeldingen i tide før publiseringen.

Sekretariatet vil innen neste rapportutarbeidelse legge fram et skriftlig forslag til mal for faste prosedyrer omkring utarbeidelse av statusrapportene som skal sikre tilfredsstillende faglige prosesser, god informasjonsflyt mellom deltakerne og korrekt formidling til offentligheten.

Retningslinjer for omfang og innhold av rapportene bør fastlegges i dialog med Faglig Forum og styringsgruppa, da statusrapporteringen må passe sammen med planene for de større evalueringsrapporter som Faglig forum er ansvarlig for, og spesielt i forbindelse med faglig grunnlag til revisjoner av forvaltningsplanene. Disse skal komme med lengre mellomrom enn tidligere: et forvaltningsplanområde hvert 5 år. Det er en felles oppfatning av at strukturen på

rapportene så langt har vært god men det kan være behov for å se på om omfanget på statusrapportene evt. bør endres siden de kan få en videre verdi som løpende oppdateringer. Overvåkingsgruppas nåværende mandat krever at det skrives statusrapport for hvert havområde hvert annet år. Med implementeringen av forvaltningsplanen for Nordsjøen vil det i praksis bety at man må jobbe med to havområder samtidig annethvert år.

Det var et generelt ønske i overvåkingsgruppa om å få innført en treårig syklus for statusrapporteringen så man kan ta et havområde hvert år. Sekretariatet fikk mandat til å gå i dialog med styringsgruppa og også Faglig Forum for å bli enige om en best egnet rapporteringsform og -hyppighet.

Sak 15 Oppstart 2015 statusrapportering.

På grunn av uvissheten om rulleringssyklusen mellom havområdene er det usikkert om Overvåkingsgruppa i 2015 skal levere statusrapport for både Norskehavet og Nordsjøen eller om vi kan nøyes med et havområde og i så fall hvilket. Sekretariatet skal avklare dette med styringsgruppa før neste OVG-møte hvor prosessen med ny rapportering bør settes i gang. Siden Norskehavet i den kommende evalueringsrapporten er oppdatert til og med 2013, ble det likevel foreslått at Statusrapport 2015 bør kunne være Nordsjøen og Skagerrak, om fremdriften i indikatorrapporteringen fortsetter like godt som den har gjort i vår.

Sak 16 Status og videre planer for revisjon og nye indikatorer for Norskehavet og Barentshavet.

På grunn av forsinkelsen i arbeidet med statusrapporten for Barentshavet har det ikke vært kapasitet i sekretariatet til å komme særlig videre i arbeidet med nye indikatorer i forhold til Biodiversitet. På OVG.-møtene i september 2013 og februar 2014 ble det vedtatt å inkludere 14 indikatorer fra forvaltningsplanen for Nordsjøen og Skagerrak i indikatorsettene for Norskehavet og Barentshavet. Disse var alle indikatorer for menneskelig påvirkning, som er blitt anbefalt av en undergruppe av ”indikatorarbeidsgruppen”. I tillegg ble det på septembermøte 2013 vedtatt å inkludere tre indikatorer fra MOSJ i forvaltningsplanen for Barentshavet.

Det praktiske arbeidet med å inkludere noen av disse nye indikatorene er kommet i gang mens det ble vedtatt at resten skal igangsatt fortløpende. Parallelt med arbeidet om nye indikatorer på menneskelig påvirkning må det på plass et arbeide for å evaluere egnetheten av biodiversitetsindikatorer fra OSPAR, til inkludering i de andre forvaltningsplaner. Dette arbeidet er imidlertid ikke fullført men skal legges fram på neste OVG-møte. Havforskningsinstituttet, miljødirektoratet og Fiskeridirektoratet skal samarbeide om dette.

I forbindelse med skriving av Statusrapporten for Barentshavet er det også kommet frem flere andre biodiversitetsindikatorer, som Overvåkingsgruppa på møtet i februar diskuterte å inkludere i forslaget til nye biodiversitetsindikatorer. Da det ble uttrykt ønske om å legge til biologiske indikatorer som i dag er utelatt for Barentshavet og

Norskehavet, et ble på siste møte foreslått av sekretariatet åpnet for at OVG-institusjonene individuelt kunne foreslå flere biodiversitetsindikatorer frem mot neste møte. Det gjelder i første omgang hyse og grønlandssel, men også revidering av bifangstnise og påvirkningsindikatorer knyttet til nye dataserier for stressreaksjoner hos habitatbyggende grupper som svamp og korallrev Disse må godkjennes av OVG før de eventuelt blir implementert. Det ble vedtatt at det skal holdes et nytt møte i indikatorarbeidsgruppen snarest, trolig etter sommerferien. Sekretariatsleder skal sende melding til gruppemeldingene og få avtalt møtedato.

Arbeidet med å identifisere datagrunnlag for de allerede vedtatte nye indikatorer for menneskelig påvirkning blir delt opp: Miljødirektoratet tar ansvar for å oppdatere indikatorene på forurensing og menneskelig påvirkning utenom fiskeriene, Polarinstituttet tar seg av indikatorene fra MOSJ, HI tar indikatorene for fangst og bifangst. For indikatoren som tar for seg arealbeslag vil OVG be arbeidsgruppen som jobber med det nye arealverktøy i Faglig Forum om bistand til i forhold til hvordan denne best kan utvikles.

Sak 17 Workshop

Det har kommet klare signaler om at KLD vil dekke utgiftene til "10 års workshop". OVG må derfor jobbe hurtig for å få på plass arrangørkomite og praktiske løsninger for å få arrangert workshopen i løpet av høsten fortrinnsvis siste uke i november 2014. Det var bred enighet om at årets workshop bør gjøre status over oppnådde resultater sett i forhold til de opprinnelige ambisjoner og mandater samt identifisere behov for forbedring og videre utvikling. Det var uttrykt ønske om stor deltakelse fra departementene, og da særlig fra de som er i representert Styringsgruppa i forhold til å få en diskusjon på i hvilken grad arbeidet har levd opp til ambisjonen om å gi en mer helhetlig forvaltning av havområdene.

Det ble diskutert at man burde ha en innledende overordnet temabolk, fulgt av 2-3 mer spesifikke tema. Det ble videre foreslått man arrangerte det som et lunsj til lunsj møte eller fra morgen den ene dag til lunsj den neste. Miljødirektoratet v/ Anne Britt Storeng tilbød seg å ta på seg den tekniske gjennomføringen av workshopen i Miljødirektoratets lokaler eventuelt andre egnete lokaler enten i Oslo eller Trondheim.

Det ble videre diskutert at man bør se på "de store linjer" innledningsvis, og inkludere det internasjonale perspektivet på arbeidet, bl.a hvordan forvaltningsplanarbeidet ivaretar internasjonale miljøovervåkingsforpliktelser og hvordan vi kan lære av, samt bidra til utvikling av havovervåkingsprogrammer i tilgrensende havområder som f.eks EU, OSPAR og Russland. Videre var det forslag om å be de ulike involverte departementer og direktorater om å gi uttrykk for hvordan de oppfatter at forvaltningsplanoppfølgingen fører til miljømåloppnåelse eller andre forvaltningsmål og i hvilken grad hver av indikatorene kan kobles til målbarhet av relevante miljømål.

Det ble vedtatt å nedsette en arrangementskomite bestående av 2 representanter for Miljødirektoratet, 2 fra Havforskningsinstituttet og 1 fra Polarinstituttet. Disse skal fastlegge tidspunkt og det endelige program for workshopen. Gro vil innkalle komiteen

til første møte i løpet av uke 25. Det ble påpekt at det haster med å finne en dato for workshopen, da kalenderen begynner å fylles for resten av året for de fleste.

Eventuelt

Sekretariatet vil prøve å få laget et nytt oppsett på Sharepoint. Dagens løsning hvor de fleste relevante dokumenter ligger under menyen "Administrativt" oppleves av mange som ulogisk og det kan også lages en bedre struktur på selve innholdet i denne mappen. Sekretariatet vil utarbeide forslag til ny struktur frem mot neste sekretariatsmøte.

Det ble også tatt opp spørsmål om harmonisering av navn på "indikatorgrupper" på Miljøstatus sine sider for de forskjellige havområder. OVG vil be om å få anledning til selv å kunne gjøre endringer om det anses nødvendig, men dette vil bli en del av dialogen med Styringsgruppa i forhold til eventuelle endringer i statusrapporteringene.

Det er behov for en ny kategori for å gruppere noen av de nye indikatorene (for eks. skipstrafikk) på Miljøstatus. Det var enighet på møtet om å bruke begrepet "Påvirkning fra menneskelig aktivitet". Vi beholder kategorien "Forurensende stoffer", siden den omfatter både menneskeskapte og naturlig forekommende stoffer.

Sekretariatet sender en oversikt over hvem indikatorene/datasettene rapporteres til (f.eks. MOSJ, ICES) i tillegg til Miljøstatus til Ingunn Selvik, slik at denne informasjonen kan legges inn i havindikator katalogen.

Neste møte

Tidspunktet for neste møte på video ble satt til tirsdag 9. september.

Det vurderes å ha et siste, fysisk møte i overvåkingsgruppa i 2014, i forlengelse av workshopen i høst.